

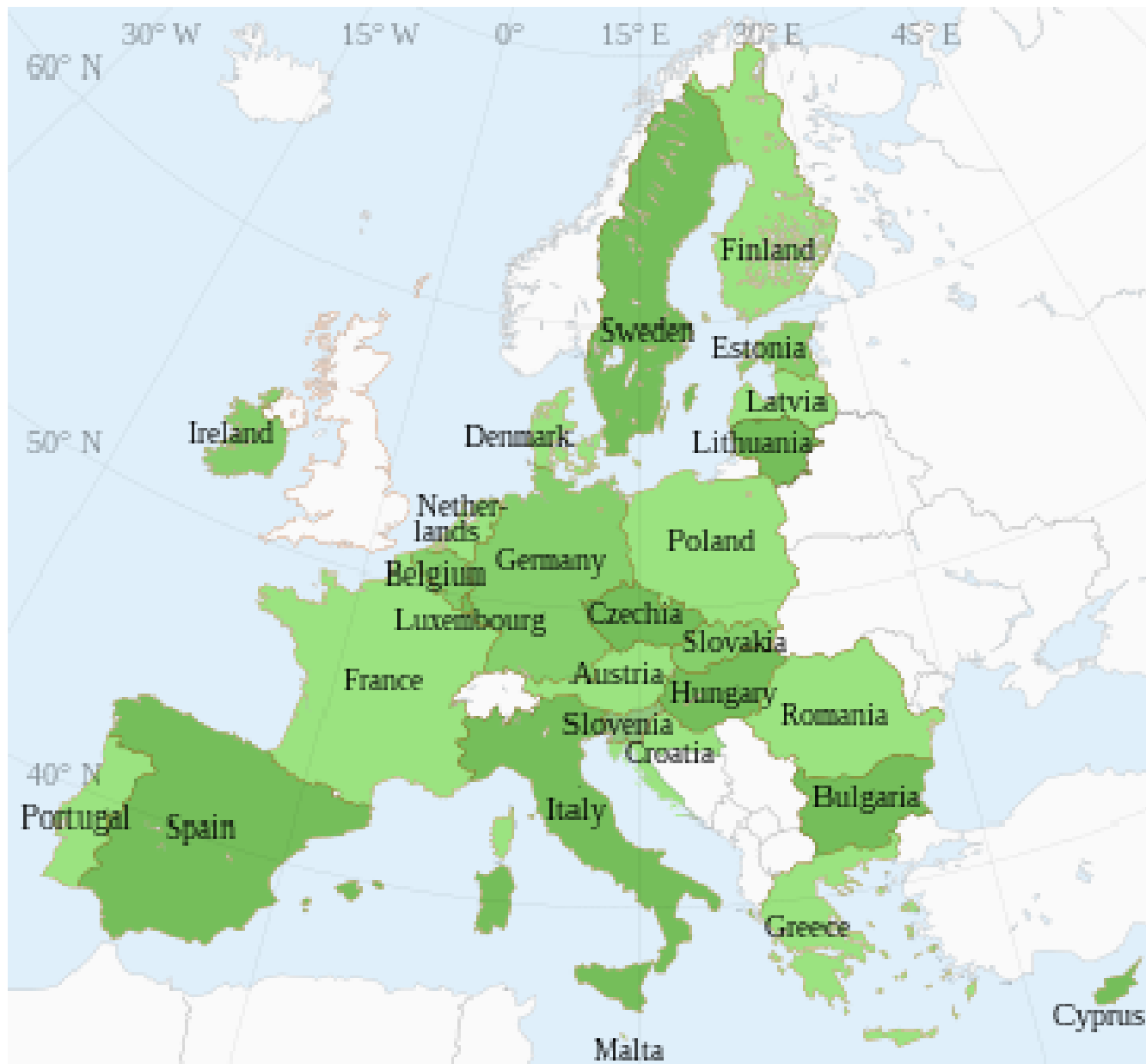
MUNI
PED

Evropská unie

Ing. Nikola Straková

Evropská unie

- 27 členských států
- svrchované a nezávislé země
- smysluplná spolupráce
- svěřili některé ze svých rozhodovacích pravomocí společným orgánům, které vytvořily
  - aby bylo možno o konkrétních záležitostech společného zájmu rozhodovat demokraticky na úrovni EU

Rozšiřování EU

- Sedmé a zatím poslední rozšíření proběhlo dne 1. července 2013, kdy se součástí EU stalo Chorvatsko.
- Kandidátské země jsou Severní Makedonie, Turecko, Černá Hora, Srbsko, Albánie, Moldavsko, Ukrajina a Bosna a Hercegovina (stav k prosinci 2022).
- Odstoupení: 31. ledna 2020 Po referendu odstoupil stát Spojené království.

Orgány EU

- Evropský parlament
  - zastupuje občany EU a je jimi přímo volen
- Evropská rada
  - tvoří hlavy států nebo předsedové vlád členských států EU
- Rada
  - zastupuje vlády členských států EU
- Evropská komise
  - zastupuje zájmy celé EU.

Vydávání rozhodnutí v EU

- Evropská komise
  - Navrhuje nové právní předpisy
- Evropský parlament a Rada (též Rada Evropské unie)
  - je přijímají
- Členské státy a dotčený orgán nebo orgány EU je poté provádějí

Úspěchy EU – jednotný trh

- jednotný trh založený na „čtyřech svobodách“ s volným pohybem
  - osob,
  - zboží,
  - služeb
  - a kapitálu mezi všemi členskými státy
- jednotný trh znamená, že se více než 500 milionů občanů EU může volně pohybovat a usazovat kdekoli v Unii podle svého přání
- 22 členských států je členy schengenského prostoru, který umožňuje volný pohyb bez cestovního pasu
- 6 členských států zachovalo své vlastní hraniční kontroly

Úspěchy EU - euro

- EU vytvořila jednotnou měnu, euro
- je nyní důležitou světovou měnou
- zajišťuje vyšší účinnost jednotného trhu
- eurozóna má v současnosti 19 členských států
  - 2 členské státy se rozhodly pro neúčast
  - zbývající země dosud nesplňují kritéria pro vstup do eurozóny

Úspěchy EU

- EU vypracovala Listinu základních práv Evropské unie
- chrání určitá politická, sociální a ekonomická práva občanů EU a osob trvale pobývajících v EU
- EU jde příkladem v oblasti ochrany životního prostředí a řešení změny klimatu

Hodnoty Unie

- sdílí všechny členské státy
- Lidská důstojnost
- Svoboda
- Demokracie
- Rovnost
- Právní stát
- **Lidská práva**

EU a lidská práva

- EU se zaměřuje na 2 cíle:
  1. Chránit lidská práva občanů EU
  2. Podporovat lidská práva ve světě
- Centrální dokument = **Listina základních práv EU (charta)**
  - základní práva závazná pro všechny orgány i instituce EU
  - platná pro vlády jednotlivých zemí při provádění legislativy EU

Listina základních práv EU

- O jejím vypracování bylo rozhodnuto 4. 6. 1999 Evropskou radou v Kolíně nad Rýnem
- V r. 2000 byl vypracován návrh základních práv unie
- V prosinci r. 2000 byla listina začleněna do evropského smluvního rámce
- Nyní je součástí primárního práva EU
- vychází kromě jiného z Evropské úmluvy o ochraně lidských práv přijaté Radou Evropy v roce 1950

LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV

- sjednocuje všechna základní práva platná na úrovni Evropské unie (EU)
- širší dosah než Evropská úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod
  - Kromě ochrany občanských a politických práv pokrývá také sociální práva pracujících, ochranu údajů, bioetiku a právo na řádnou správu.

Prosazování lidskoprávní politiky EU

- usiluje o prosazování práv žen, dětí, menšin a vysídlených osob
- zavrhuje trest smrti, mučení, obchodování s lidmi a diskriminaci
- brání občanská, politická, hospodářská, sociální a kulturní práva
- brání povahu lidských práv tím, že spolupracuje s partnerskými zeměmi, mezinárodními organizacemi, regionálními organizacemi a skupinami a sdružení na všech úrovních občanské společnosti
- zahrnuje ustanovení o lidských právech do všech dohod o obchodu a spolupráci se třetími zeměmi

Nobelova cena za mír pro EU v r. 2012

- dělena za prosazování míru, demokracie, usmíření a lidských práv v Evropě
- Průzkum ohledně udělení Nobelovy ceny za mír EU
  - 75 % respondentů souhlasí s názorem, že nejdůležitějšími úspěchy EU jsou demokracie a zachování míru
  - 66 % respondentů je hrdých na to, že Nobelova cena za mír byla udělena EU
  - 60 % lidí se domnívá, že Nobelova cena za mír byla EU udělena oprávněně a že díky ní bude veřejnost vnímat EU pozitivněji
  - většina obyvatel Řecka, Rakouska, Slovinska, Nizozemska a Švédska s předchozím názorem nesouhlasí

Občanství unie

- Státní příslušníci členských států Unie jsou automaticky i občany EU
- Z občanství EU vyplývají některá **důležitá práva i povinnosti**
- Svobodný pohyb a pobyt na území EU
  - Včetně zákazu diskriminace na zakl. Státní příslušnosti
  - Po splnění určitých podmínek (práce, studium) se můžete v zemi EU také usadit
- Účast na politickém životě EU
  - právo volit a kandidovat ve volbách do Evropského parlamentu nebo v místních volbách
- Petice a stížnosti
  - Petinace na:
  - Evropský parlament, evropského veřejného ochránce práv, orgány a instituce EU
- Konzulární ochrana

Evropský parlament

- zastávce základních lidských práv a demokracie
- Ochrana základních práv v Unii
- Obrana lidských práv za hranicemi EU
- Podpora demokracie na celém světě

Ochrana základních práv v Unii

- Základní práva platí pro všechny jednotlivce v EU nezávisle na jejich statusu či původu.
- život a svoboda, myšlení a projev
- Ale i ochrana osobních údajů nebo zákaz klonování lidských bytostí

Obrana lidských práv za hranicemi EU

- základní lidská práva nekončí na hranicích EU
- Poslanci EP se vyjadřují – samostatně i společně – k otázkám

lidských práv v zemích, které nejsou členy EU

- Pákistán – boj za vzdělávání dětí
- Jezídské ženy vězněny Islámským státem v Iráku
- lékař z Demokratické republiky Kongo
- političtí vězňové z Latinské Ameriky

Podpora demokracie na celém světě

- zachování demokracie, jak objasňuje Všeobecná deklarace lidských práv
- Poslanci EP brání demokratické systémy po celém světě.
- Někteří z nich podnikají dlouhé cesty
  - aby působili jako pozorovatelé voleb,
  - zprostředkovávali řešení konfliktů
  - a podporovali nově vznikající parlamenty.